

Українська експозиція на Франкфуртському книжковому ярмарку

З 6 по 10 жовтня поточного року в німецькому місті Франкфурті-на-Майні відбувся 62-й Міжнародний книжковий ярмарок. Традиція проведення Франкфуртського книжкового ярмарку сягає в глибину століть. Її заснування пов'язують з першодрукарем Йоганесом Гутенбергом. Понад п'ятсот років тому книгозборговці влаштували виставку першої друкованої книги. Новітня історія одного з найбільших книжкових форумів планети розпочалась у 1949 році. Тоді 205 ентузіастів книжкової справи зібралися у Франкфурті і в одній із церков провели перший книжковий ярмарок повоєнного періоду. З тих пір він організовується щорічно.

Нинішнього року в цьому книжковому дійстві взяли участь книговидавці зі 113 країн, почесним гостем стала Аргентина. Вона була представлена 97 видавництвами та 70 авторами, однак найбільші експозиції облаштували Німеччина (3315 експонатів), Великобританія (733) і США (607).

Напередодні відкриття Франкфуртського ярмарку відбулося вручення Німецької книжкової премії. Її отримала швейцарська авторка Мелінда Надь Адоньї за роман "Голуби злітають" ("Tauben fliegen auf").

В українському книговиданні проблем більше, ніж досить. Світова економічна криза поглибила раніше існуючі, спричинила виникнення нових. Найголовніша з них — ставлення держави до вітчизняної книги, яке бажає бути набагато кращим. Але ж книга, як відомо, важливий інструмент формування нації, втім його наша країна використовує не сповна.

Україна була представлена єдиним загальнонаціональним стендом Держкомтелерадіо, а також шістьма окремими експозиціями. На стендах експонувалося близько 1000 кращих вітчизняних видань. До складу української делегації увійшли представники провідних видавництв. Німецьку громадськість та гостей з інших країн зацікавив той факт, що молода незалежна держава, незважаючи на труднощі нашого часу, поступово розширює книговидавничу справу. На книжковому форумі було представлено ті видання, які стали переможцями літературних конкурсів — "З української старовини" (видавництво "Букрек") та двотомник "Україна: поезія тисячоліть" (видавництво "Кріон"). Перша книга є переможцем Національного конкурсу "Краща книга України", а друга — Міжнародного конкурсу країн СНД "Мистецтво книги". Особливий інтерес викликала у відвідувачів ярмарку продукція ДНВП "Картографія". В українській експозиції були представлені й дитячі книги, спеціалізовані видання, підручники та навчальні посібники.

Відбулася презентація документальної книги "Українки в історії: нові сторінки". Це збірка нарисів про жінок, які зробили видатний внесок у науку, літературу, освіту, громадське життя нашої країни. Цікавим відкриттям ярмарку став історичний роман поетеси Ліни Костенко "Берестечко".

На другий день проведення виставки відбувся День української книги. Керівник делегації України, Голова Держкомтелерадіо Юрій Плаксюк у своєму виступі підкреслив, що проведений форум має велике культурно-громадське значення, зазначивши, що уряд створює в Україні сприятливі умови для розвитку підприємств книговидавничої сфери. Він висловив переконання, що на Франкфуртському ярмарку народжуються ідеї та задуми, завдяки яким виникають нові оригінальні видавничі проекти, які впроваджуватимуться і в Україні.

Відбулася презентація видань, випущених у нашій державі в 2009—2010 роках.

На фото: (зліва направо) Ігор Ростиславович Алексєнко, директор НВП "Видавництво "Наукова думка" НАН України; Олена Олександрівна Бойко, директор Державного спеціалізованого видавництва "Либідь"; Юрій Олександрович Плаксюк, Голова Держкомтелерадіо України; Богдан Петрович Колос, головний спеціаліст департаменту видавничої справи та преси Держкомтелерадіо України

У 2009 році книжкова Україна у Франкфурті-на-Майні розміщувалася на 24 квадратних метрах виставкової площі, цьогоріч — на 16 квадратних метрах. Ми виходили з коштів, передбачених у бюджеті, — зазначила директор департаменту видавничої справи та преси Держкомтелерадіо України Валентина Бабилюлько, — але ж не так важливо, на якій площі була представлена Україна. Головне — презентували найкращі зразки української друкованої продукції за останній рік. Зокрема, на нашому національному стенді можна було побачити книгу "З української старовини" чернівецького видавництва "Букрек", яку визнано найкращою книгою України. Відвідувачі ярмарку належно оцінили нові книги Ліни Костенко, новинки із серії "Бібліотека Шевченківського комітету", мистецькі та дитячі видання.

Три нових каталоги прав та новий літературний символ "Творець бестів" репрезентували керівник департаменту прав агенції MS Brand Coporation Оксана Янчук і менеджер з прав Наталя Білюк. На поточний рік літературна агенція запланувала близько 40 зустрічей. Вона працюватиме із зарубіжними видавцями за трьома каталогами: Right Catalogue: Popular Non-Fiction (9 авторів та 30 їхніх робіт), Right Catalogue: Children & Teens Literature (12 авторів, 24 твори) та Right Catalogue: Fiction (30 авторів і 86 творів).

Загалом на книжковому форумі було представлено майже 300 тис. видань, серед них 100 тис. — уперше. На жаль, світова фінансова криза завадила провести ярмарок з таким розмахом, як у попередні роки. Більшість країн зменшили площу своїх експозицій. Це стосується, як уже зазначалося, й України. І все ж 62-й Міжнародний книжковий ярмарок у Франкфурті й цьогоріч підтвердив свій високий рейтинг. У його експозиції були представлені понад 7,5 тис. учасників із 111 країн. На 2,5 тис. культурних заходів були присутні загалом майже тисяча авторів.

Нинішній книжковий ярмарок проходив під гаслом: "Краща практика — кращі ідеї".

Центром його уваги стали технологічні зміни, що стрімко відбуваються у видавничій галузі, насамперед, такі

реалії нашого часу, як електронна книга. За оцінками фахівців, приблизно 10% книг у найближчому майбутньому люди купуватимуть саме в електронному вигляді.

Про ставлення організаторів та учасників форуму до цієї проблеми свідчить той факт, що кожна сьома лекція, бесіда, конференція, семінар із 2,5 тис. проведених за його програмою заходів, була присвячена саме електронній книзі. Майже 1700 компаній презентували у Франкфурті зразки цифрових продуктів, у тому числі електронні книги і пристрої для читання цих книг та баз даних, програмне забезпечення і комп'ютерні засоби навчання. Ряд компаній із США, Великобританії, Китаю розробляють контент для так званих розширених електронних книг. Так, письменник Кен Фоллетт продемонстрував мультимедійну версію свого бестселера "Стовпи Землі".

Хоча традиційна книга, як і раніше, займає домінуюче місце на книжковому ринку, майбутнє, на думку багатьох учасників форуму, — за електронною. Однак, чимало з них поділяють погляди на це питання міністра закордонних справ Німеччини Гідо Вестервелле, який, виступаючи на відкритті ярмарку, зазначив: "Я наважусь спрогнозувати, що електронна книга не витіснить книгу друковану".

*Ігор Сокол,
старший науковий співробітник відділу
наукового редагування бібліографічної інформації
Книжкової палати України,
кандидат філологічних наук*